V. XIZMATLAR

Xizmatlar sohasini rivojlantirish ijtimoiy yo‘naltirilgan bozor iqtisodiyotini shakllantirishning eng muhim shartlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda mamlakatimizda olib borilayotgan bozor islohotlari jamiyatni rivojlantirishning eng muhim ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini hal qilishda xizmat ko‘rsatish sohasining rolini oshirishga katta ta’sir ko‘rsatadi. Xizmatlarning xilma-xilligi aholining katta qismini hayot sifatini va farovonligini yaxshilash imkonini beradi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) bozor xizmatlarining hajmi

	Miqdori, (mlrd.so‘m)	*O‘sish sur’ati, foiz*	*Jamiga nisbatan foizda*
Xizmatlar – jami	**4 564,1**	**108,7**	**100,0**
shu jumladan asosiy turlari bo‘yicha:			
aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	234,3	122,7	5,1
moliyaviy xizmatlar	1 309,6	122,8	28,7
transport xizmatlari	647,2	102,7	14,2
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	622,6	100,4	13,6
yashash va ovqatlanish xizmatlari	159,5	104,2	3,5
savdo xizmatlari	1 304,4	104,3	28,6
ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar	82,9	101,7	1,8
ta’lim sohasidagi xizmatlar	202,0	105,1	4,4
sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	85,5	98,4	1,9
ijara xizmatlari	71,3	77,7	1,6
kompyuterlar va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlar	112,3	101,8	2,5
shaxsiy xizmatlar	130,0	101,7	2,8
me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	58,1	106,9	1,3
boshqa xizmatlar	167,0	101,3	3,6

Xizmatlar tarkibida eng katta ulushni moliyaviy xizmatlar (28,7 %), savdo xizmatlar (28,6 %), transport xizmatlari (14,2 %) va aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (5,1 %) ni tashkil etadi.

Xizmatlar umumiy hajmida past ulushlarni me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar (1,3 %), ijara xizmatlari (1,6 %) hamda ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar (1,8 %) egalladi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha xizmatlar tarkibi, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun oylari uchun)

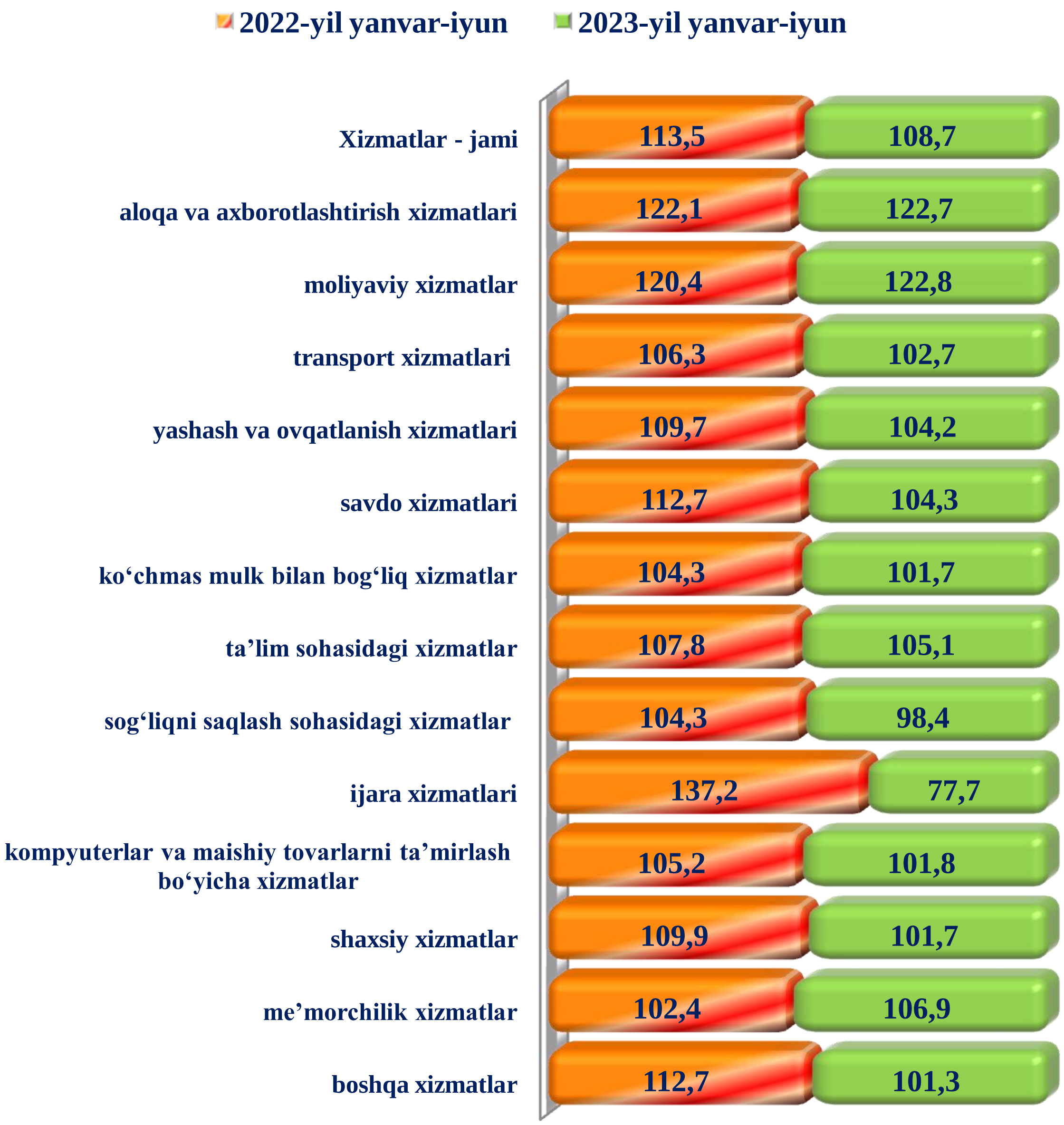

Xizmatlar tarkibida mulkchilik shakllari ulushlarining o‘zgarish dinamikasi, *% da*

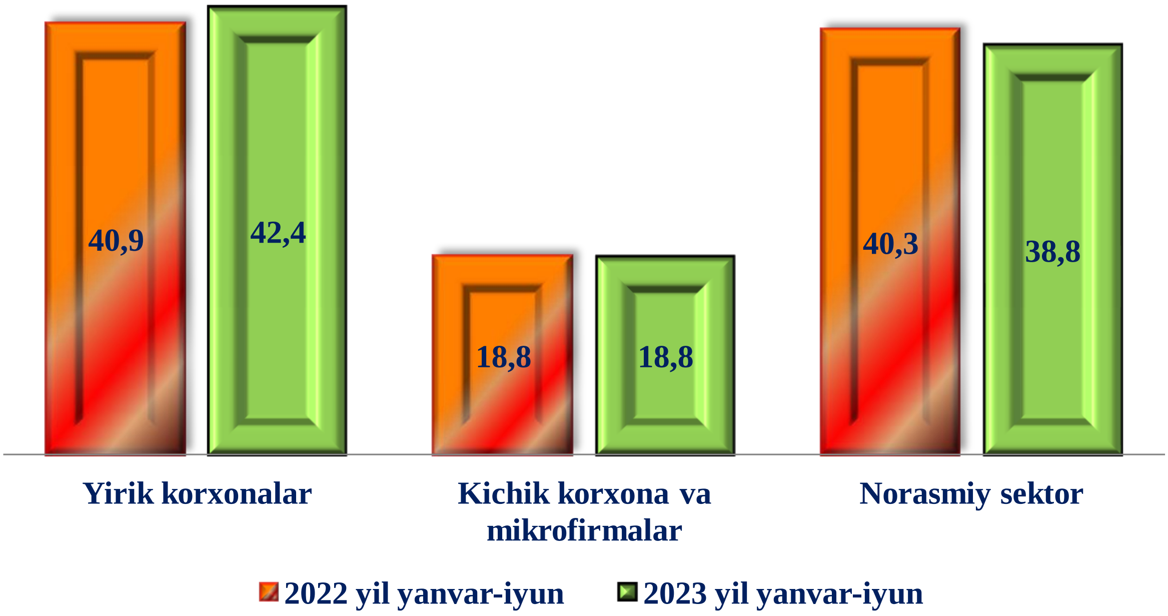

Bozor xizmatlarining umumiy hajmidagi savdo xizmatlari eng yuqori ulushni (28,6 %) tashkil etadi. Savdo oddiy taqsimlash mexanizmidan iste’molchiga yo‘naltirilgan bozor talablarini shakllantirish jarayonlarida faol ishtirokchiga aylandi. Hozirgi vaqtda, savdo xizmatlari iqtisodiyotda ko‘rsatilgan jami xizmatlar hajmining sezilarli qismi hisoblanadi.

Savdo xizmatlari tarkibida chakana savdo (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) xizmatlari yuqori ulushni tashkil etadi – 78,8 foiz, avtomobil ulgurji va chakana savdo xizmatlari 12,0 foiz va ulgurji savdo xizmatlari 9,2 foizni tashkil etdi.

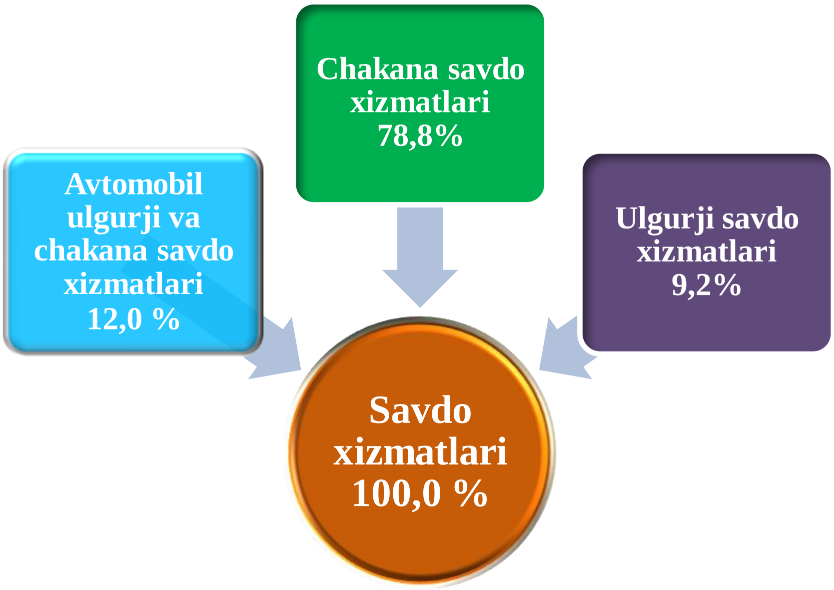

Savdo xizmatlari hajmi va o‘sish darajasining hududlar kesimida taqsimlanishi

(2023 yil yanvar-iyun)

	Mlrd.so‘m	*2022 yil yanvar-iyuniga nisbatan foiz*	*Jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi, foizda*
Jizzax viloyati	**1 304,4**	**104,3**	**100,0**
shahar:			
Jizzax	300,1	105,5	23,0
tumanlar:			
Arnasoy	32,6	99,6	2,5
Baxmal	150,4	98,9	11,5
G‘allaorol	176,8	106,0	13,6
Sharof Rashidov	140,2	106,7	10,8
Do‘stlik	69,7	104,6	5,3
Zomin	132,0	103,7	10,1
Zarbdor	63,2	99,6	4,8
Zafarobod	33,5	98,4	2,6
Mirzacho‘l	40,5	100,4	3,1
Paxtakor	75,7	121,4	5,8
Forish	74,5	101,2	5,7
Yangiobod	15,2	97,6	1,2

Savdo xizmatlari hududlar bo‘yicha tahlil qilinganida, o‘tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Paxtakor (121,4 %), Sharof Rashidov (106,7 %), G‘allaorol (106,0 %) tumanlarida, Jizzax shahrida (105,5 %) qayd etildi.

Uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari esa, Yangiobod (97,6 %), Zafarobod (98,4 %) va Baxmal (98,9 %) tumanlarida qayd etildi.

Savdo xizmatlarining umumiy hajmida hududlar ulushi, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun)

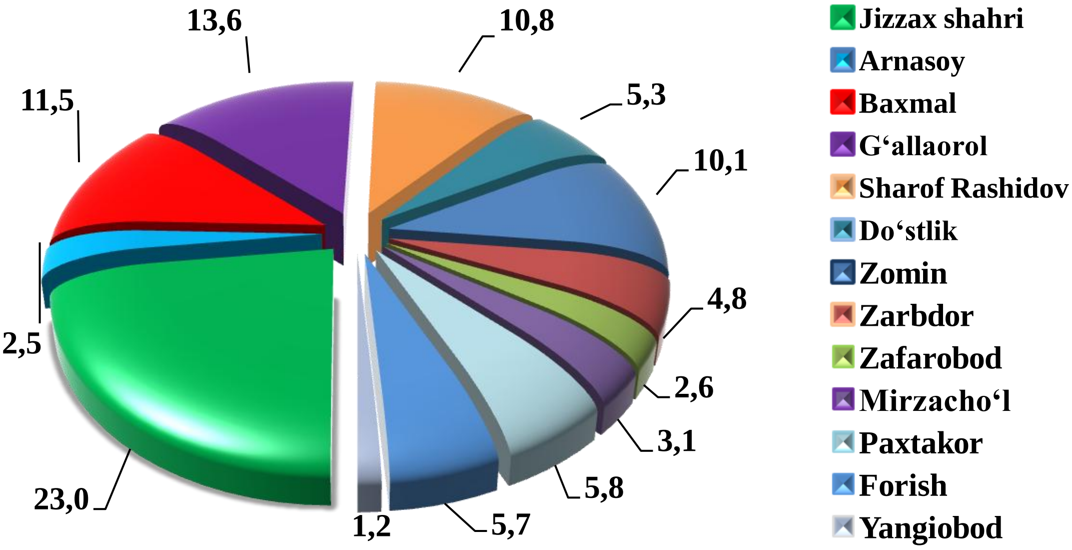

Savdo xizmatlari bo‘yicha yuqori ulushga ega bo‘lgan hududlar Jizzax shahri (23,0 %), G‘allaorol (13,6 %), Baxmal (11,5 %), Sharof Rashidov (10,5 %) va Zomin (10,1 %) tumanlari hisoblanadi.

Uncha yuqori ulushga ega bo‘lmagan hududlar esa, Yangiobod (1,3 %), Arnasoy (2,5 %), Zafarobod (2,6 %) va Mirzacho‘l (3,1 %) tumanlaridir.

Transport xizmatlarining tarkibi, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun)

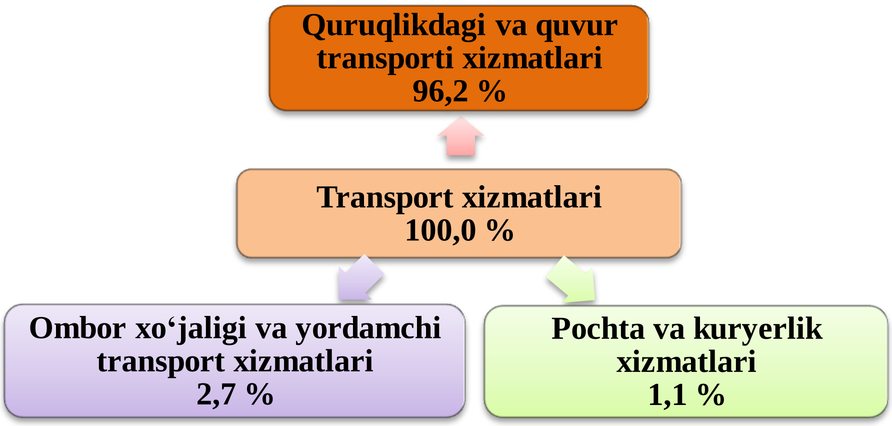

Xizmatlar tarkibida savdo va moliya xizmatlaridan keyin transport xizmatlari ulushi (14,2 %) yuqoriligini ko‘rish mumkin.

Shuningdek, qayd etish joizki yuklar va yo‘lovchilarni tashish bo‘yicha xizmatlar hajmining oshishining asosiy omillari – bu yangi bino va inshootlarni qurish va rekonstruksiya qilish, sanoat zonalarini tashkil etish va kengaytirish, savdo tarmoqlarini kengaytirish, turizm faoliyatini rivojlantirish hisoblanadi.

Transport xizmatlari tarkibida avtomobil transportining ulushi 96,2 foiz bilan asosiy ustunlikka ega.

Transport xizmatlari hajmi va o‘sish darajasining hududlar kesimida taqsimlanishi
(2023 yil yanvar-iyun)

	Mlrd.so‘mda	*2022 yil yanvar-iyuniga nisbatan foizda*	*jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi, foiz*
Jizzax viloyati	**647,2**	**102,7**	**100,0**
shahar:			
Jizzax sh.	117,6	108,0	18,2
tumanlar:			
Arnasoy	5,1	101,2	0,8
Baxmal	57,4	101,1	8,9
G‘allaorol	53,5	106,7	8,3
Sharof Rashidov	243,0	98,7	37,5
Do‘stlik	19,0	106,6	2,9
Zomin	57,4	105,3	8,9
Zarbdor	24,8	102,2	3,8
Zafarobod	6,2	99,6	0,9
Mirzacho‘l	13,7	105,1	2,1
Paxtakor	17,9	104,2	2,8
Forish	26,5	104,7	4,1
Yangiobod	5,1	100,2	0,8

Tumanlar o‘rtasida transport xizmatlari bo‘yicha o‘tgan yilning mos davriga nisbatan yuqori o‘sish sur’atlari Jizzax shahrida (108,0 %), G‘allaorol (106,7 %), Do‘stlik (106,6 %) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlari bo‘yicha uncha yuqori bo‘lmagan o‘sish sur’atlari Sharof Rashidov (98,7 %) va Zafarobod (99,6 %) tumanlarida qayd etildi.

Transport xizmatlarining umumiy hajmida hududlarning ulushi, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun)

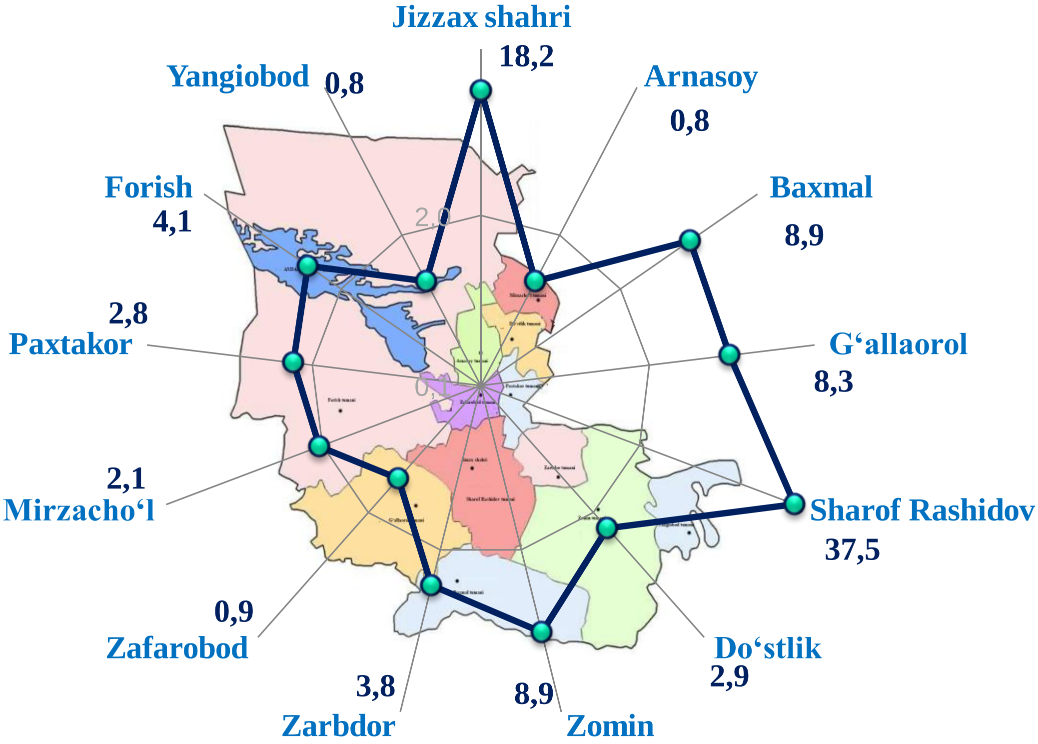

Transport xizmatlari bo‘yicha yuqori ulushga ega hududlar sifatida Sharof Rashidov (37,5 %), Jizzax shahri (18,2 %), Zomin va Baxmal (8,9 %), va G‘allaorol (8,3 %) tumanlari qayd etildi.

Axborot texnologiyalarining rivojlanishi zamonaviy insonning turmush tarziga sezilarli darajada ta’sir qiladi. Yildan-yilga odamlar Internet va mobil telefonlardan foydalangan holda operatsiyalarni amalga oshirish uchun ko‘proq imkoniyatlarga ega bo‘lmoqda. Zamonaviy biznesni rivojlantirishda axborot va xizmatlardan real vaqtda masofaviy erkin foydalanish huquqi muhim o‘rin tutadi.

Bugungi kunda Jizzax viloyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini (AKT) davlat boshqaruvi tizimida, iqtisodiyotning tarmoqlarida, ijtimoiy soha va odamlarning kundalik hayotida joriy etishni izchil amalga oshirishga qaratilgan keng ko‘lamli ishlar olib borilmoqda.

2023 yil yanvar-iyun oylarida Jizzax viloyati bo‘yicha aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmi 234,3 mlrd. so‘mga teng bo‘ldi. 2022 yilning mos davriga nisbatan aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining o‘sishi 122,7 foizni tashkil etdi.

Jizzax viloyatida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining o‘sish sur’ati, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun)

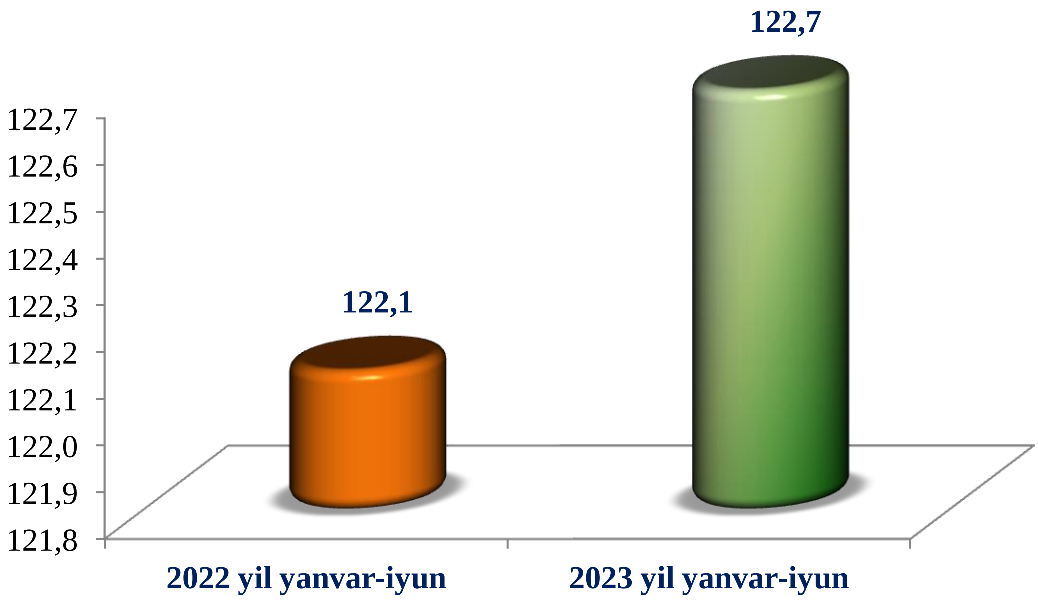

Jizzax viloyatida aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo‘yicha o‘tgan yilning mos davriga nisbatan yanvar-iyun oyida o‘sish sur’ati (122,7 %) qayd etildi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulush (87,3 %) telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, internet, yo‘ldosh aloqa xizmatlari va b.q.) hissasiga to‘g‘ri keladi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari tarkibi, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun)

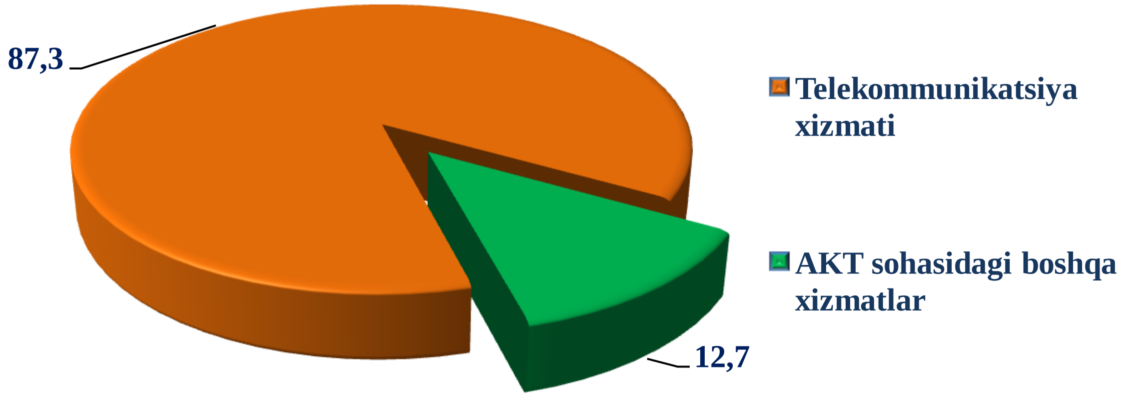

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) va moliya-kredit muassasalari xizmatlari tez rivojlanayotgan xizmat turlari hisoblanadi. Yangi texnologiyalarga va bozorni erkinlashtirish natijalariga tayanib, bu faoliyat turlari hozirgi vaqtda rivojlanishning yangi bosqichi sifatida paydo bo‘ldi va bugungi kunda jamiyatning texnologik taraqqiyoti va iqtisodiyotning globallashuvida hal qiluvchi rol o‘ynaydi.

Ko‘rsatilayotgan xizmatlar sifatini oshirish, AKT sohasida innovatsiyalarni joriy etish bo‘yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida yangi turdagi xizmatlarning paydo bo‘lishi aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmini oshirishga ta’sir ko‘rsatadi.

Pul-kredit tizimini isloh qilish dasturida bank tizimini barqarorligini ta’minlash, xalqaro standartlarga muvofiq bank faoliyatini yanada takomillashtirish, qo‘shimcha investitsiyalarni jalb qilish, bank va sug‘urta tashkilotlariga ko‘rsatiladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalangan holda yangi xizmat turlarini joriy etish, moliyaviy xizmatlar hajmini yanada kengaytirishga alohida e’tibor qaratilmoqda.

Natijada, 2023- yil yanvar-iyun oylarida ko‘rsatilgan moliyaviy xizmatlar hajmi 1 309,6mlrd. so‘mga teng bo‘ldi, o‘sish sur’ati 122,8 foizni tashkil etdi.

Jizzax viloyatida moliyaviy xizmatlarning o‘sish sur’ati dinamikasi, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun)

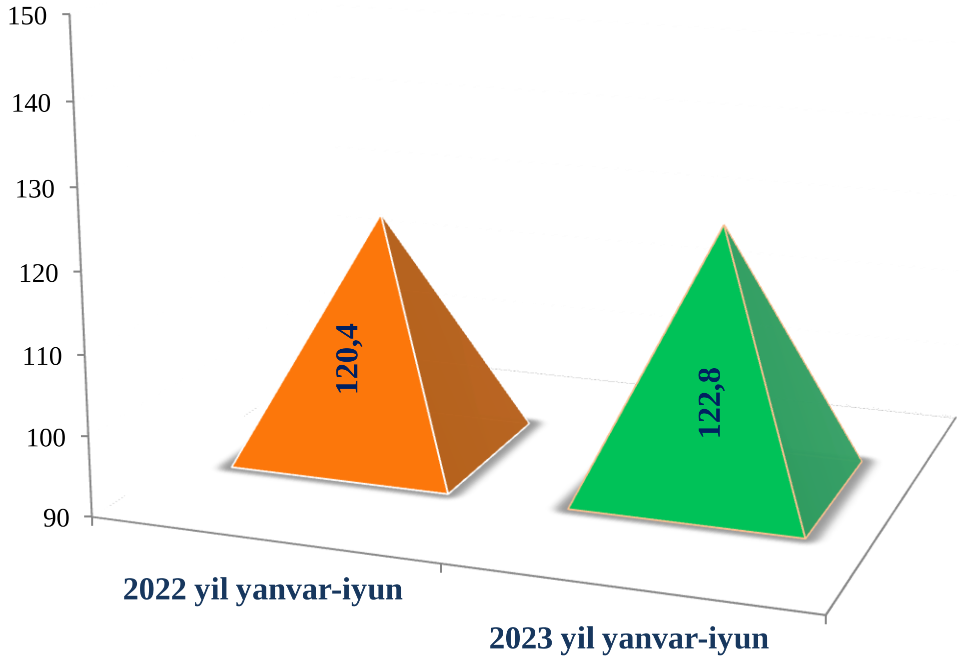

Moliyaviy xizmatlarning tarkibi, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun)

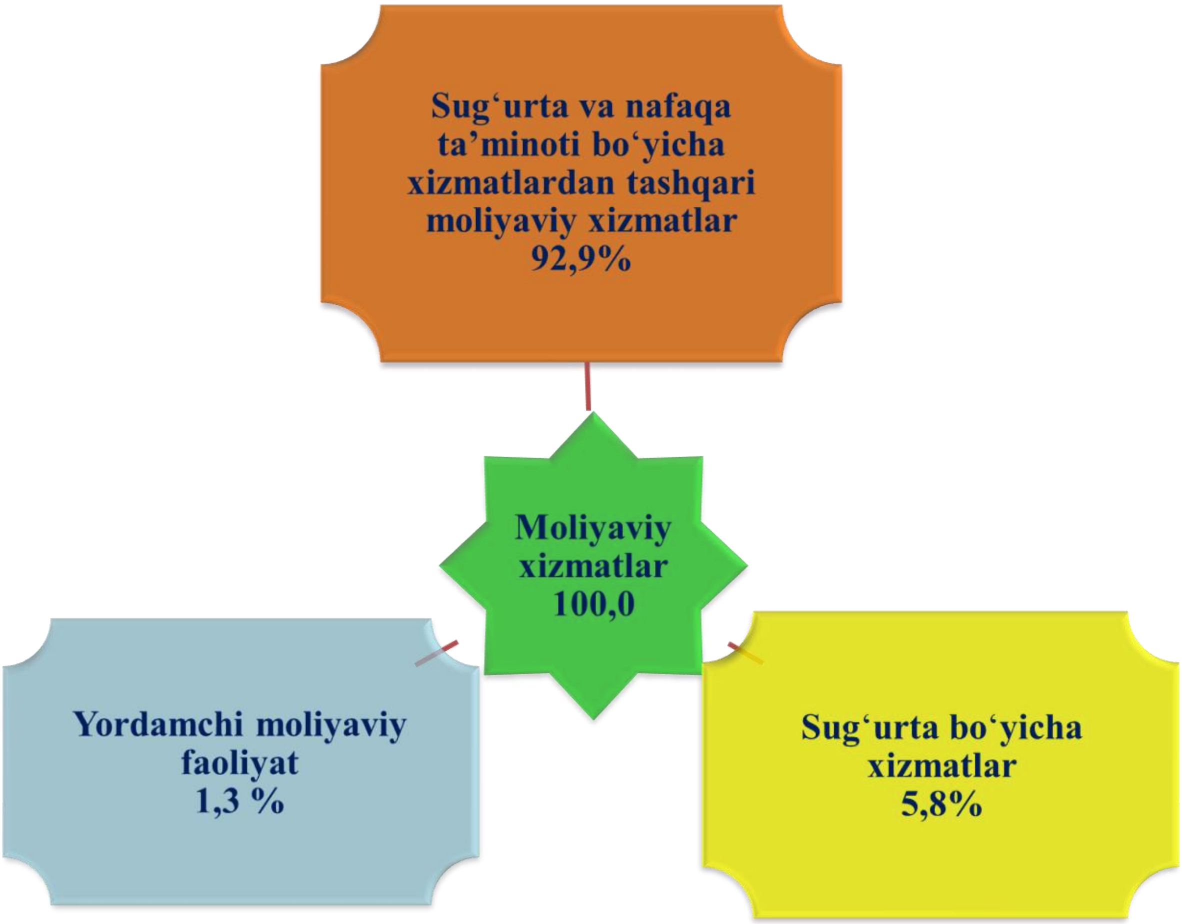

Valyuta siyosatini erkinlashtirish, shuningdek, istiqbolli investitsiya loyihalarini kreditlash ko'lamini kengaytirish, moliyaviy tashkilotlar tomonidan innovatsion xizmatlar ko'rsatish (kredit berish va depozit hisob raqamlarni ochish bo'yicha elektron xizmatlar ko'rsatish) borasida amalga oshirilayotgan islohotlar moliyaviy xizmatlar hajmining oshishiga ta'sir ko'rsatdi.

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar ulushi (92,9 %) ustunlik qilmoqda. Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta xizmatlarining ulushi 5,8 foizni, yordamchi moliyaviy faoliyat 1,3 foizni tashkil etdi.

Bozor xizmatlari hajmi va o‘sish sur’atining hududlar kesimidagi holati

	Jami			*Aholi jon boshiga*	
	mlrd. so‘m	*2022 yil yanvar-iyuniga nisbatan foiz*	*Jami xizmatlar hajmida hududlarning ulushi, foizda*	*ming so‘m*	*2022 yil yanvar-iyuniga nisbatan foizda*
Jizzax viloyati	**4 564,1**	**108,7**	**100,0**	**3 077,0**	**106,3**
shahar:					
Jizzax	1 856,7	104,6	40,7	9 615,3	101,8
tumanlar:					
Arnasoy	77,2	115,4	1,7	1 602,0	113,8
Baxmal	317,9	109,9	7,0	1 897,7	107,5
G‘allaorol	382,2	114,2	8,4	2 079,4	111,7
Sharof Rashidov	615,0	108,5	13,5	2 581,6	105,7
Do‘stlik	152,8	112,4	3,3	2 211,4	110,5
Zomin	370,0	112,8	8,1	2 099,9	110,3
Zarbdor	168,1	111,7	3,7	1 805,7	109,1
Zafarobod	82,4	112,7	1,8	1 557,9	110,4
Mirzacho‘l	128,4	111,6	2,8	2 347,6	109,6
Paxtakor	169,4	122,0	3,7	2 125,4	119,2
Forish	211,1	113,5	4,6	2 170,0	111,7
Yangiobod	32,9	88,1	0,7	1 115,9	87,0

Xizmatlar sohasining rivojlanishida eng katta ulush Jizzax shahri (40,7 %), Sharof Rashidov (13,5 %) va G‘allaorol (8,4 %) tumanlarda kuzatildi.

Jizzax viloyati bo‘yicha xizmatlarning umumiy hajmida hududlarning ulushi, *% da*

(2023 yil yanvar-iyun)

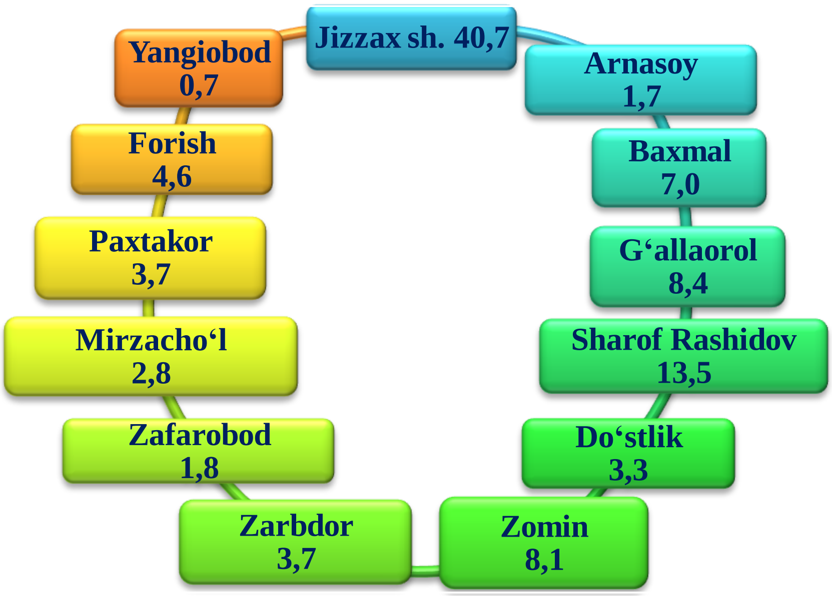

Ko‘rsatilgan xizmatlar umumiy hajmida eng kichik ulushlarni Yangiobod (0,7 %), Arnasoy (1,7 %) va Zafarobod (1,8 %) tumanlari qayd etdi.

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Jizzax shahrida (9615,3 ming so‘m) bo‘lib, o‘sish sur’ati o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 101,8 foizni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining hududlar bo‘yicha hajmi va o‘sish sur’ati, *% da*

(2023 yil yanvar-iyun)

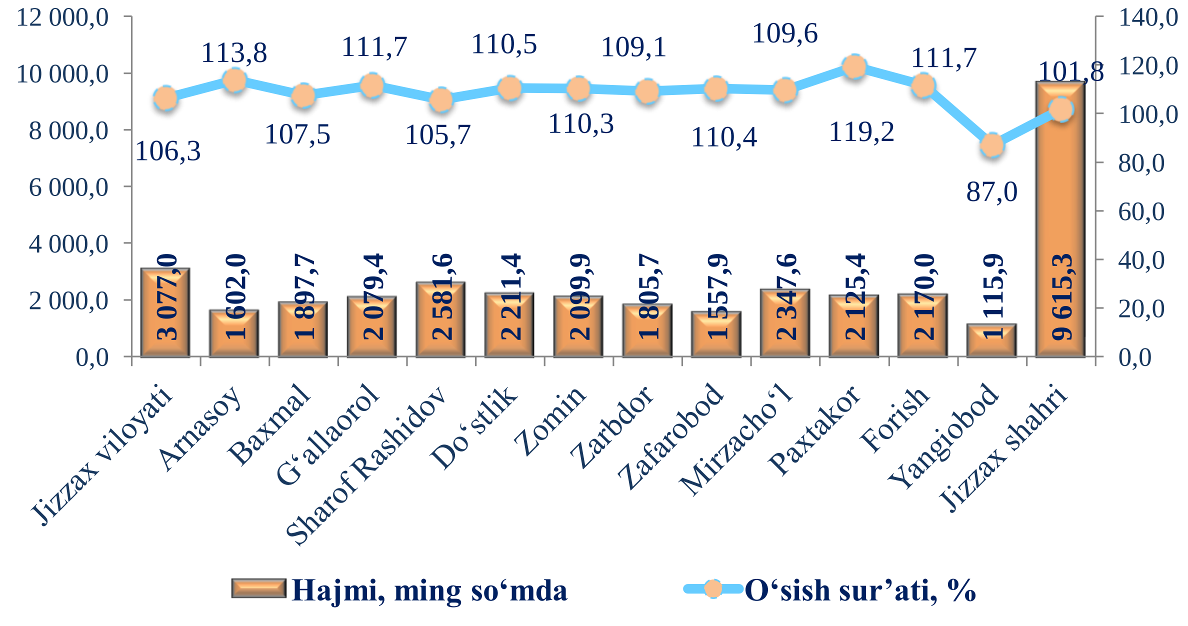

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlarning eng past ko‘rsatkichi Yangiobod (1 115,9 ming so‘m), Zafarobod (1 557,9 ming so‘m) va Arnasoy (1 602,0 ming so‘m) tumanlarida kuzatildi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarning hajmi va o‘sish sur’ati
(2023 yil yanvar-iyun)

2022 yil yanvar-iyun oylariga nisbatan yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarning o‘sish sur’ati 104,2 foizni tashkil etdi, hajmi esa 36,9 mlrd. so‘mga ko‘paydi va 159,5 mlrd. so‘mga yetdi.

Ushbu turdagi xizmatlarning pasayishiga dam olish uylari, bolalar lagerlari, kottedjlar va boshqa dam olish maskanlari xizmatlariga bo‘lgan aholining talabi kamayganligi sezilarli ta’sir etganligini qayd etish lozim.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar tarkibi, *% da*
(2023 yil yanvar-iyun)

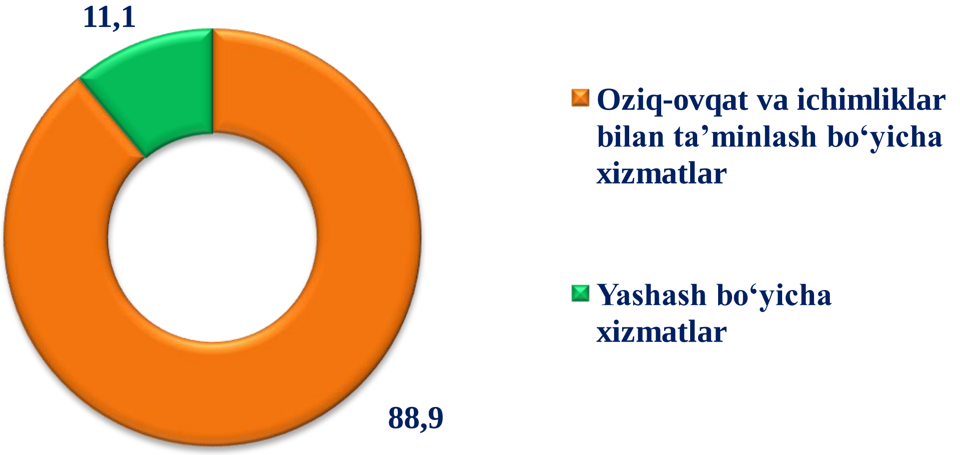

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmining asosiy qismini oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta’minlash bo‘yicha xizmatlarning ulushi (88,9 %) tashkil etadi.

Hududlar kesimida yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarning o‘sish sur’atlari
(2023 yil yanvar-iyun)

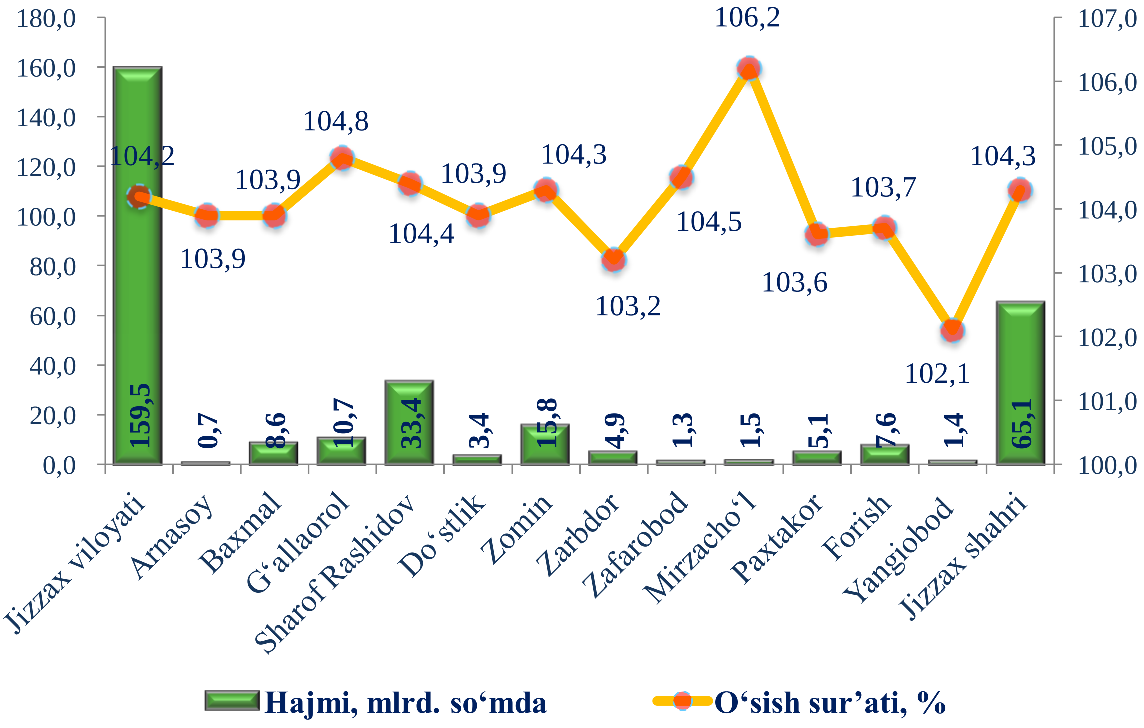

Qayd etish joizki, Mirzacho‘l tumanida yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmi o‘tgan yilning mos davriga nisbatan 106,2 foizni tashkil qildi.

Joriy yilning yanvar-iyun oylarida ta’lim sohasidagi xizmatlar jami xizmatlar hajmining 4,4 foizini tashkil etib 202,0 mlrd. so‘m, ya’niy o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 105,1 foizga o‘sdi. Hududlar bo‘yicha tahlil qilinganda Zomin tumanida 130,1 foizga o‘sib, bu sohada ytakchilik qilmoqda.

2023 yil yanvar-iyun oylarida hududlar bo‘yicha ta’lim sohasida ko‘rsatilgan xizmatlarning o‘sish sur’ati, *foizda*

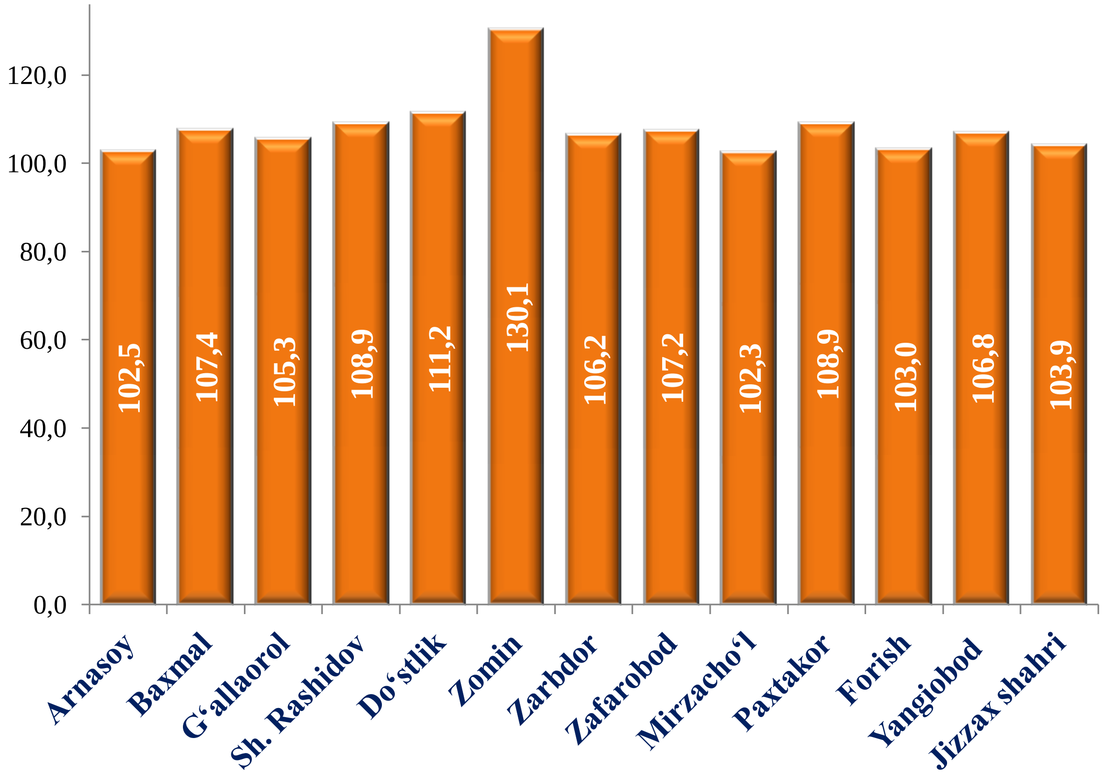

Xizmatlar ko‘rsatishning mazkur sohasida nisbatan o‘sish sur’atlari Zomin (130,1 %), Do‘stlik (111,2 %) va Paxtakor (108,9 %) tumanlarida kuzatildi.

2023 yil yanvar-iyun oylarida sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar jami 85,5 mlrd. so‘mni tashkil etib, o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 98,4 foizni tashkil qilib, jami xizmatlardagi ulushi 1,9 foizni tashkil etdi.

Hududlar bo‘yicha tahlil qilinganda, eng yuqori o‘sish sur’ati Sharof Rashidov (103,2 %), Do‘stlik (102,7 %) va Yangiobod (102,5 %) tumanida kuzatildi.

2023 yil yanvar-iyun oylarida sog‘liqni saqlash sohasida ko‘rsatilgan xizmatlarning hududlar bo‘yicha o‘sish sur’ati, *% da*

	Xizmatlar jami, mlrd.so‘m	O‘sish sur’ati, foizda
2022-y.	75,2	104,3
2023-y.	85,5	98,4

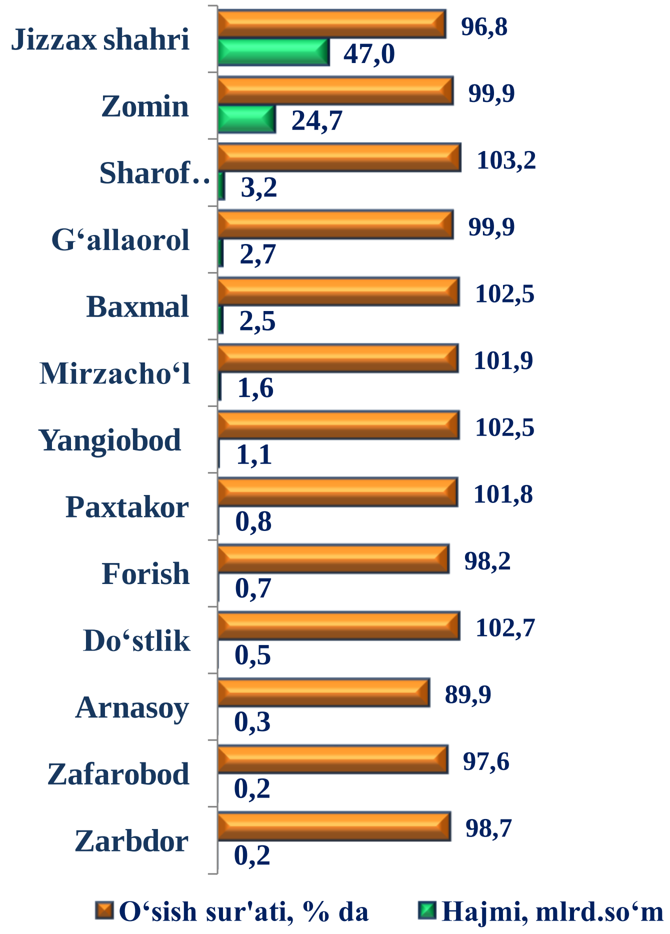

2023-yil yanvar-iyun oylarida sog‘liqni saqlash xizmatlari hajmi 85,5 mlrd. so‘mni tashkil etdi. Xizmatlarning umumiy hajmida ularning ulushi 1,9 foizni tashkil etdi.

2022-yilning yanvar-iyunga nisbatan hajmining biroz o‘sishi sur’ati 1,6 foizga pasayish qayd etildi.

***Taqqoslash uchun*:**

2022- yil yanvar-iyun oylarida ushbu xizmatlar hajmi 75,2 mlrd. so‘mni yoki ularning umumiy hajmining 2,0 foizini tashkil etgan.

Sog‘liqni saqlash sohasida ko‘rsatilgan xizmatlarning hududlar bo‘yicha sur’atlari solishtirilganida Sharof Rashidov (103,2 %), Do‘stlik (102,7 %), Baxmal (102,5 %), tumanlari past sur’atlarda ekanligini ko‘rishimiz mumkin.

Bunda yuqori sur’atlarini Arnasoy (89,9 %), Jizzax shahri (96,8 %) va Zafarobod (97,6 %) tumanlari misolida kuzatisimiz mumkin.